

(26) CAMÍ DE SA SINIOTA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: ctra. PM-304 Accés PM-302 a Santa Eugènia.

FINAL: ctra. de Santa Maria a Sencelles PM-302.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'administració.
- *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme de Santa Eugènia(1989).
- *Inventari de Béns Municipals* (1991).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 1,7 - 2 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Son Ferrando.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: Fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -****OBSERVACIONS:**

- El camí creua l'antiga via fèrria Santa Maria-Felanitx.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 28 de febrer de 1980 en sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia "se acordó por unanimidad solicitar del Consell General Interinsular de Baleares, la pertinente confección de los Proyectos Técnicos que a continuación se detallan en régimen de Cooperación Técnica total por falta de personal adecuado de este Ayuntamiento, de los caminos siguientes: Camino de Alquerias al Cementerio, llamado así mismo des Pou de Alquerias; Camino de Ses Planes que une el Cementerio con la carretera de Algaida y Sineu; Camino de Sancellas o Son Arrosa que une la Carretera de Algaida hasta el Término de Sancellas; Camino de Son Farrando y de Sa Siniota que ambos enlazan la carretera de Santa Maria con la carretera de Sancellas; camino Son Escaliva hacia Ca'n Fava y Sa Punta; Camino de Son Negre desde su iniciación en el Camino de Ollerías hasta su final (A.M.S.E. Sig. 51).

El 30 d'octubre de 1980 el mateix ajuntament decidí sol·licitar la inclusió dins el pla d'obres i millores territorials de l'I.R.Y.D.A (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) de les obres de pavimentació asfàltica de camí de sa Siniota (A.M.S.E. Sig. 51). A l'acta de la sessió del 16 d'octubre de 1981 es veu com aquest organisme concedí ajudes per a la realització de les obres esmentades (A.M.S.E. Sig. 52).

En sessió plenària del 27 de gener de 1983 el mateix consistori va fer un pagament "por construcción pared caminos Se Siniota, Moli, Son Arrosa y Estación. 26-640 ptas" (A.M.S.E. Sig. 53), i el maig de 1986 apareix un projecte de neteja dels laterals de diversos camins, entre els quals hi ha el camí de sa Siniota (A.M.S.E. Sig. 234).

En el capítol X de les *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme de Santa Eugènia (1989), titulat "Red Viaria", trobam un llistat dels camins asfaltats de propietat municipal, entre els quals apareix el "Camí de Sa Siniota de Carrta. de Santa Maria a Carrta. Sancellas" (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Apareix, amb el nom de camí de sa Siniota a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí rural de domini públic, afecte a ús públic destinat a via rural, amb inici a la "carretera de Sencelles", final a la "carretera de Santa Maria", una llargària de 350 m i una amplada mitjana de 4 m.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), diu: " El camí des Pinaret apareix asfaltat i tancat de paret baixa". A una nota del autor, diu: "Hi ha gent que el camí des Pinaret li diu de Son Ferrando; sembla més correcte denominar camí de Son Ferrando al camí que va en paral·lel i més a ponent que el des Pinaret. Encara hi ha un altre camí més a ponent, vora la carretera de Sencelles, que és el de sa Siniota".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(27) CAMINET DE SES ALQUERIES

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: camí de ses Alqueries, a la volta de sa Creu d'en Bet.

FINAL: camí de Muntanya, proximitats des Molí.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'ajuntament.
- *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme de Santa Eugènia (1989).
- *Inventari de Béns Municipals* (1991).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: ferradura.
Amplada: 1 m (variable).
Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Son Campins.
- Es Molí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Síquia de Son Mascaró.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Pont sobre la síquia de Son Mascaró.
- Escala al final del camí per a connectar amb el camí de Muntanya.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de ses Alqueries.
- Camí de Muntanya.

OBSERVACIONS:

- A la rehabilitació del pou de ses Alqueries, per part de Fodesma (Consell de Mallorca), desenvolupada durant l'any 1996 i 1997, varen aprofitar per a realitzar la neteja del caminet.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia, del 27 de gener de 1983, es va fer un pagament "por trabajos de reparación de escalera de bajada en el camino de Alqueries" (A.M.S.E. Sig. 53).

Dins el capítol V de les *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme municipal de Santa Eugènia (1989), titulat "Previsión de la proyección, dimensiones y características del desarrollo", trobam que, a l'apartat del nucli de ses Alqueries, diu: "Por otro lado se completa la trama urbana a ambos lados del Camí des Cementeri regularizando el trazado urbano hasta el camino rural existente que une peatonalmente el Caserio de Ses Alqueries con el pueblo de Santa Eugènia y que ha sido usado tradicionalmente". Més endavant, diu: "Por otra parte se potencia tambien un antiguo camino peatonal que antiguamente se usaba con frecuencia para desplazarse a pie desde ses Alqueries hasta Santa Eugènia. Dicho camino comienza con una escalera en el camino que va desde ses Alqueries hasta el Cementerio y acaba en la curva que hace el camino de Ses Alqueries pasada la via del tren" (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Apareix, amb el nom de caminet de Ses Alqueries a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí per a vianants de domini públic, afecte a ús públic, amb una llargària de 570 m i una amplada mitjana de 0,5 m.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 2 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí de ses Alqueries, diu: "En la volta de la Creu d'en Bet, la carretera deixa de banda a la dreta un sender estret, denominat es Caminet, que avança directament cap a la part de llevant de ses Alqueries". Quan des de ses Alqueries reprèn el camí en direcció al cementeri, diu: "Mentre, a la dreta hi ha una escaleta que davalla en direcció als sementers de conreu; és una de les restes del Caminet, una estreta via que travessava els camps en direcció al poble, i enllaçava amb la carretera, concretament vora la Creu d'en Bet".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Plànol de *Red Viaria y Alineaciones* (1989). A les Normes Subsidiàries de Planejament de Santa Eugènia, fase d'ordenació, escala 1/2.000. Apareix parcialment amb el nom de "paso peatonal de 1 m".

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Només apareixen els primers 150 m inicials del camí.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000. Solament apareixen els primers 200 m.

(28)CAMÍ DE S'OLIVAR DE JORNETS/ CAMÍ DE SES ROTES/CAMÍ DE SON MAIG

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: nucli urbà de ses Coves.

FINAL: s'olivar de Jornets.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'administració.
- *Inventari de Béns Municipals* (1991).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.
Amplada: 2,8- 3,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del nucli urba de ses Coves fins al creuer amb el camí a s'olivar.

Tram 2:

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3,0 m.
Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del tram 1 fins a l'inici del comellar de ses Rotes.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Xaca.
- Can Pava.
- Olivar de ses Rotes.
- Olivar de Jornets.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets, reixetes i obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada sense pany al final del tram 1.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets a ambdós costats i marge al tram 1.
- Obert al tram 2, amb una paret a la vora dreta de l'inici del camí

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Continuació amb el camí que comunica amb el camí de ses Rotes.
- Continuació del camí pel comellar de ses Rotes.

OBSERVACIONS:

- Al final del tram 1, el camí també continua fins a connectar amb el camí nº 23 d'aquest catàleg anomenat camí de ses Rotes, tanmateix en aquest catàleg no hem inclòs el tram entre aquest dos camins que no apareix documentat. Aquesta comunicació entre ambdós camins apareix perfectament a grafiada a la cartografia localitzada.

El final del camí al tram 2, coincideix amb la llargada del camí que apareix documentada a l'inventari de béns.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia del 30 de maig de 1981, s'acordà per unanimitat, en referència a les obres de pavimentació de camins, "la inclusió en el mentado programa de asfalto de caminos de Son Sancho o Llegitimes y sus ramales; Camino de Son Mateu; Camino de Son Mascaró y de Son Maig o Can Cantó hacia Ses rotes" (A.M.S.E. Sig. 52).

Apareix, amb el nom de camí de Son Maig a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí rural de domini públic, afecte a ús públic destinat a via rural, amb inici al "nucli urbà de Ses Coves", final a "S'Olivar des Jornet", una llargària de 1000 m i una amplada mitjana de 3 m.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del nucli urbà de ses Coves, diu: " Aviat arribam a l'extrem de ponent del llogaret, amb dues cases més, a la dreta del camí: Can Xaca, amb dues plantes d'alçat i portal d'arc escarser, i Can Vic, una casa

feta de marès. El camí dret continua cap a ponent, sense asfaltar, i rep els noms de camí de l'Olivar de Jornets i de ses Rotes".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000. Només apareix un tros inicial del primer tram, fins aproximadament la partió de ses Rotes.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. El tram 1 continua fins a connectar amb el camí de ses Rotes. El tram 2 continua fins a connectar amb el camí des comellar des Batzers.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. Al final del tram 1, el camí continua fins a connectar amb el camí de ses Rotes. No apareix el tram 2.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. EL tram 1 continua fins a connectar amb el camí de ses Rotes.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000. Només apareix un primer tros del tram 1, fins aproximadament la partió de ses Rotes.

Plànol de *Santa Eugenia. Plano de carreteras y caminos existentes* (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1). Només el tram inicial.

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1). Només el tram inicial.

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia. Només apareix un primer tros del tram 1, fins aproximadament la partió de ses Rotes.

(29) CAMÍ DE SON BOSSON

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3
699-2-3

INICI: ctra. de Sineu, PMV-3011.

FINAL: ctra. PM-310 ramal C-715 a Santa Eugènia.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Inventari de Béns Municipals (1991).*

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 (3,4) - 5 (6) m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camp de na Guardiola.
- Son Bosson.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: fàcil.
b) Fites: no.
c) Pintades: no.
d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets a ambdós costats.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo, excepte un tram mig de 150 metres absolutament envaït per la vegetació i escombraries que impedeixen el pas de vehicles i vianants.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets a ambdós costats.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -**OBSERVACIONS:**

- El camí creua l'antiga via fèrria Santa Maria-Felanitx.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Apareix, amb el nom de "camí de Son Bosó" a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí rural de domini públic, afecte a ús públic destinat a via rural, amb inici a la "carretera de Sineu a Palma", final a la "carretera de Santa Eugènia a Algaida", una llargària de 400 m i una amplada mitjana de 3 m.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Apareix amb el nom de "Camino de Son Magina".

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

Plànol de *Santa Eugènia Plano de carreteras y caminos existentes* (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1). Apareix grafiat com a continuació de la carretera de Santa Eugènia a Algaida fins el camí de Muntanya.

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1). Apareix grafiat com a continuació de la carretera de Santa Eugènia a Algaida fins el camí de Muntanya.

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia.

(30) CAMÍ DE SON SANXO

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí vell de sa Talaia.

FINAL: caseta de Son Sanxo.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'administració.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camp de s'Aljub.
- Caseta de Son Sanxo.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una senyal de prohibició de pas per a vehicles i una cadena amb pany oberta, a l'inici del camí.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí vell de sa Talaia.

OBSERVACIONS:

- A la documentació localitzada, el camí de Son Sanxo també inclou el tram 1 del camí vell de sa Talaia (nº 9 d'aquest catàleg).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia del 30 de maig de 1981, s'acordà per unanimitat, en referència a les obres de pavimentació de camins, "la inclusió en el mentado programa de asfalto de caminos de Son Sancho o Llegitimes y sus ramales; Camino de Son Mateu; Camino de Son Mascaró y de Son Maig o Can Cantó hacia Ses rotes" (A.M.S.E. Sig. 52).

Els camins de Son Sanxo, Son Mascaró, Son Ferrando i Son Maig són els inclosos a la relació de camins del projecte de pavimentació de l'Ajuntament de Santa Eugènia de 1985 (A.M.S.E. Sig. 231). Aquest camí dit de Son Sanxo comprèn des de la ctra. de Sineu fins a la caseta de Son Sanxo.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

Plànol de *Santa Eugenia. Plano de carreteras y caminos existentes* (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia.

(31) CAMÍ DES CEMENTERI

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: continuació del carrer Fra Juniper Serra, al nucli urbà de Santa Eugènia.

FINAL: Cementeri Municipal, al creuer amb el camí de Muntanya.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'administració.
- Camí d'utilitat pública.
- Camí a càrrec de l'ajuntament.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 4,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Cas Senyor.
- Son Tano.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de Muntanya.
- Camí de sa Via.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

A l'acta de la sessió de l'Ajuntament de Santa Eugènia del dia 13 de febrer de 1943 es diu que vist l'escrit de la Delegación Sindical Provincial "interesando datos acerca de los planes de construcciones de obras de nueva planta y caminos vecinales se acordó incluir en la relación al efecto la construcción de un cuerpo de edificio en el cementerio y un camino de nuevo trazado desde la calle de Antonio Maura a dicho sagrado recinto" (A.M.S.E. Sig. 39).

A la sessió de l'Ajuntament taujà del 25 d'agost de 1945 "el mismo Sr. Presidente expuso la conveniencia por ser de utilidad publica, la apertura de un nuevo camino que partiendo de la carretera llamada de Algaida, desde el punto denominado C'an Floret conduzca al Cementerio municipal" (A.M.S.E. Sig. 40).

Al mes de febrer de 1946 es reuniren d'una part, el batle i el secretari en representació de l'Ajuntament de Santa Eugènia, i de l'altra, una sèrie de propietaris de finques del terme. L'objecte de la reunió era formalitzar un conveni "para llevar a efecto la apertura de un camino que conduzca al Cementerio Municipal, partiendo de la carretera llamada de Algaida, desde el punto denominado C'an Floret" (A.M.S.E. Sig. 232/5). Així, a l'acta de l'ajuntament taujà del dia 9 de juny de 1948 ja es paguen a Guillermo Bibiloni Bibiloni "por material empleado en el desmonte del Camino del Cementerio" i al mateix "por tres jornales y medio trabajado en el camino del Cementerio" (A.M.S.E. Sig. 40).

També en sessió plenària del 27 de maig de 1955, el mateix consistori acordà l'adjudicació de fil per l'enllumenat del camí del Cementeri (A.M.S.E. Sig. 43).

El projecte tècnic del camí del Cementeri, juntament amb el camí de ses Alqueries i el camí de ses Olleries, és un dels que es va remetre a la Comissió Provincial de Serveis Tècnics, pel seu estudi i possible inclusió dins el pla de l'exercici 1968 (A.M.S.E. Sig. 47).

Forma part d'un dels camins a càrrec de l'Ajuntament que podem veure en un expedient previ a la presentació del pla provincial d'obres i serveis pel bienni 1970-1971, com a camí de "Carretera Algaida a Alqueries por Cementerio", amb una longitud de 2,5 km i en molt mal estat (A.M.S.E. Urbanisme i Obres. Sense signatura).

Apareix amb el nom de Camins del Cementeri, en el projecte de pavimentació asfàltica de camins municipals del terme de Santa Eugènia, de l'any 1994, redactat pel Consell Insular de Mallorca com a conseqüència de la concessió de cooperació tècnica total sol·licitada per l'Ajuntament de Santa Eugènia (A.M.S.E. sig. 231).

A l'acta de la sessió extraordinària del 26 de setembre de 1994, l'Ajuntament de Santa Eugènia decidí: "1r.- Sol·licitar la inclusió del Pla d'Obres i Serveis per a 1.995 de les obres:

Pavimentació del camí de Consell, camí de ses Planes, via del tren"; la voravia del cementiri" (A.M.S.E. Sig. 234).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Forma part de l'itinerari nº 2 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per ses Alqueries i sa Torre".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

Plànol de *Santa Eugenia. Plano de carreteras y caminos existentes* (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1). Apareix grafiat el camí des de s'Aljub fins el Cementeri.

(32) CAMÍ DEL PUTXET AL CEMENTERI

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: sa Placeta (es Putxet).

FINAL: camí de sa Via, proximitats del Cementeri.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'administració.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1 - 2 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Placeta.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: fàcil.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert a un costat i paret a l'altre.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERS D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marge.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de sa Via.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

En el llibre d'actes de les sessions de Santa Eugènia, que es troba a l'Arxiu Municipal de Santa Maria, en data de l'1 de juliol de 1821 apareix la distribució de corrals entre els pastors, on li correspon a D. Bernardo Rigo el que va "de la cova del camino del Sementerio fins en el termino de Sansellas y la moscarteta y el camí de montaña per el carreró de Son Tano" (A.M.S.M. Sig. 27/2).

El 28 d'agost de 1870, dins la llista de camins que necessiten ser reparats amb preferència trobam, en primer lloc, "el camino que desde el algibe público conduce al cementerio rural de esta villa" (A.M.S.E. Sig. 18).

El 27 d'abril de 1971, el consistori taujà donà lectura a una instància de particulars "por la que solicitan que se determine la anchura del antiguo camino del Cementerio Municipal, que arrancaba d'Es Pujet, a fin de cercar las fincas adquiridas de El Molino o Pujet y de que queden en el futuro delimitadas" (A.M.S.E. Sig. 48).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 2 de *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat Itinerari per ses Alqueries i sa Torre, quan des del Cementeri repren el camí en direcció al poble, diu: "Just després travessam el traçat de l'antiga línia fèrria; en aquest punt, alguns metres a la dreta del nostre camí asfaltat, surt un caminet que puja cap el Puget, i que era l'antic camí del cementeri quan no existia el que ara transitam (obert cap a 1948, en època del batle Mateu Roca). No gaire lluny de l'arrencada d'aquest camí vell, hi ha, amagada entre mates, la cova d'en Tro, una antiga cavitat artificial d'enterrament. Per la proximitat de la cova amb el cementeri, una expressió popular referida a les persones que semblaven a punt de morir deia: "ja és per devers sa cova d'en Tro".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix completament com a camí de ferradura.

Plànol de *Santa Eugenia. Plano de carreteras y caminos existentes* (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia.

(33) CAMÍ DE LA COVA DE LOURDES

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí de ses Olleries.

FINAL: cova de Lourdes.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: ferradura.

Amplada: 2 - 2,4 m.

Tipus de ferm: escalonat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Cova de Lourdes.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS:

- Unes barreres obertes a l'inici del camí.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Escalons.
- Parets.
- Marges.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de ses Olleries.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari anomenat "Ermita de Son Seguí-Ses Covetes" del llibre *50 excursions a pie por la isla de Mallorca* (Font, 1964), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron".

- Forma part de l'itinerari nº 3 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per ses Olleries".

- A l'itinerari nº 3 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí de ses Olleries i de la cova de Lourdes, diu: "A uns tres-cents metres de la sortida de Santa Eugènia, cap al sud, per la carretera de ses Olleries, es troba la cova de Lourdes. A l'esquerra de la carretera si venim des de ses Olleries, o a la dreta, venint del poble, hi ha una barrera de metall que dóna accés a una llarga escala que puja decididament. El primer tram, el més llarg, té 84 graons; després, l'escala es bifurca en dos rams, amb onze graons més cadascun, que ens deixen en l'esplanada de la cavitat".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(34) CAMADA DE SES CLAVEGUERES

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: ctra. de Santa Maria a Sencelles, km 5,45.

FINAL: terme municipal de Consell (caseta de na Nofreta).

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 1,8- 2,1 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ses Clavegueres.
- Es Clapessos.
- Ses Comunes.
- Caseta de na Nofreta.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Verger.
- Camí a la camada del Terme.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per Son Mascaró i ses Coves".

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan es troba a la carretera de Sencelles, diu: "Just després, a l'altura del km 5,550, abandonam la carretera principal i voltam a la dreta, per un camí que designam amb el nom de camada de ses Clavegueres, que passa ben enmig de la zona coneguda genèricament amb la denominació de ses Comunes".

"La camada de ses Clavegueres discorre entre vinyes i sementers de conreu, també amb alguns redols d'ametlers i de figueres, sense cap paret que tanqui el camí".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(35) CAMADA DE CAN PASTOR

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: ctra. de Santa Maria a Sencelles, PM-302.

FINAL: zona de ses Comunes.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 1,6 - 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Pastor.
- Ses Comunes.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Dolent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí al camí de Muntanya.
- Camí a la camada de ses Clavegueres.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per Son Mascaró i ses Coves".

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan discorre per la zona de ses Comunes, diu: "...A una vintena de metres el camí torna a voltar, aquesta vegada a la dreta, mentre que en línia recta continua, avui molt perduda, la camada de Can Pastor".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Apareix amb el nom de "Camino de Establecedores", des de la carretera fins a la partió de terme.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 600-IV.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(36) CAMÍ DEL COMELLAR DES RAFAL AL PUIG DE SANTA EUGÈNIA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des comellar des Rafal, proximitats de les cases des Rafal.

FINAL: camí des puig de Santa Eugènia, pel portell Estret.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro i pista.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del camí des Rafal fins una llargada d'aproximadament 150 m.

Tram 2:

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,6 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del camí de carro, fins el portell Estret.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Rafal.
- Es portell Estret.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: sí, al tram 2.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Un cartell de "Prohibido el paso" i una cadena oberta amb pany, a l'inici del camí.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Escalons i paret al tram 2.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Rafal.
- Camí des puig de Santa Eugènia, pel portell Estret.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari "Ermita de Son Segui-Ses Covetes" del llibre *50 Excursiones a pie por la isla de Mallorca* (Font, 1964).

- Forma part de l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per Son Mascaró i ses Coves".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. Solament el tram 1.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix grafiat com a camí de carro al tram 1 i caminó al tram 2.

(37) CAMÍ DES PUIG DE SANTA EUGÈNIA, PEL PORTELL ESTRET

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des portell Estret.

FINAL: puig de Santa Eugènia i monument del Sagrat Cor.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: ferradura i tirany.

Amplada: 1 (variable).

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Portell Estret.
- Puig de Sant Eugènia.
- Es Monument.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Monument del Sagrat Cor.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des portell Estret.
- Camí del comellar des Rafal al puig de Santa Eugènia.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari "Ermita de Son Seguí-Ses Covetes" del llibre *50 Excursiones a pie por la isla de Mallorca* (Font, 1964).

- Forma part de l'itinerari nº 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Apareix grafiat com a caminó.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix grafiat com a caminó, només parcialment.

(38) CAMÍ DES PUIG DE SON SEGUÍ O D'EN MARRON (A), PER CAN SINEU

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des comellar des Rafal.

FINAL: proximitats del puig de Son Seguí, continuació amb el camí de ses Ollerries al puig de Son Seguí.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'ajuntament.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 4,1 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Sineu.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: sí, a l'inici del camí: "Ermita".

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí i un botador al costat per a vianants.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Cases de Can Sineu.

- Pou amb escala i pica.

- Barraca de Can Loi.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des comellar des Rafal.
- Camí del puig a les Olleries.
- Camí vell de s'ermita.
- Camí des puig de Son Seguí o d'en Marron.

OBSERVACIONS:

- La documentació arxivística localitzada del camí del puig i l'ermita de Son Seguí, solament fa referència al tram asfaltat que s'inclou en aquest camí. La continuació del camí fins el puig i l'ermita apareix en aquest catàleg amb el n° 52, i la continuació fins a ses Olleries amb el n° 39.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 29 de juliol de 1983, dins l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia, es donà compte del pagament fet a una empresa per "trabajos pavimentación asfáltica Puig d'en Marron" (A.M.S.E. Sig. 53).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Al llibre *El Puig de Son Seguí, Ermita de Nostra Senyora de la Pau* (Molada, 1995), quan parla dels accessos a l'ermita, diu: "Actualment l'ermita de la pau és un dels punts d'encontre entre la gent de Santa Maria del Camí, de Santa Eugènia i de Pòrtol. Tots els anys, el diumenge de l'Àngel, celebren les tres poblacions el tradicional Pancaritat."

"Podem arribar a l'ermita de Son Seguí a través de diversos camins: des de Santa Eugènia a través del comellar "d'En Rafal" i deixant enrera l'aljub de Santa Eugènia i el bar de Ca'n Topa, s'arriba al nucli de Ses Coves i des d'allà al camí de l'ermita..."

- A l'itinerari n° 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí des comellar des Rafal, diu: "..., on es troben Can Llovetí, a l'esquerra i, més endavant, Cas Corb a la dreta, més amunt del camí. Un poc després, a la dreta surt el camí que puja al puig de Son Seguí per Can Sineu, ...".

- Forma part de l'itinerari n° 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron. Quan parla de l'ermita de Son Seguí, diu: "L'ermita de Son Seguí ha estat, i és encara, el centre de peregrinació dels aplecs o pancaritats del dia de l'Àngel (diumenge després de Pasqua) que celebren els habitants de Santa Maria, Portol i Santa Eugènia."

En aquest itinerari, quan inicien el camí, des del camí des Rafal, diu: "Es tracta del camí del puig de Son Seguí o d'en Marron, amb portell amb brancals de totxos i barrera de metall."

"El camí del puig apareix asfaltat, amb una renglera de lladoners joves a l'esquerra; el camí actual, ample, respon a una reforma realitzada fa una vintena d'anys, que substituï un sender de ferradura".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(39) CAMÍ DE SES OLLERIES AL PUIG DE SON SEGUÍ/CAMÍ DES COSTER D'EN TOFOL

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí de Son Tano, proximitats de ses Olleries.

FINAL: camí des puig de Son Seguí o d'en Marron, per Can Sineu.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 4 - 5 m.

Tipus de ferm: terra, excepte els primers 350 m asfaltats.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Penya Rotja.
- Coster d'en Tòfol.
- Can Queleu.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds al tram asfaltat, i obert a la resta.

LIMITACIONS DE PAS:

- A l'inici del camí hi ha un cartell de: "Camino particular. Sin Salida".

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

- Barraca.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al tram asfaltat i regular la resta.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de Son Tano.
- Camí des puig de Son Seguí o d'en Marron, per Can Sineu.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari nº 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron". On pujant al puig de Son Seguí, diu: "Des de Can Perol continuam la pujada i, a dos minuts escassos, arribam a un entreforc de camins, on s'acaba l'asfalt; cap a l'esquerra continua el camí del Puig a ses Olleries o del coster d'en Tòfol, per on proposam davallar, en la part final d'aquest itinerari".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(40) CAMÍ DES PUIG DE SON SEGUI, PER CAS BINISSALEMER

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des comellar des Batzers.

FINAL: puig de Son Seguí.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Comprèn des del camí des comellar des Batzers fins a les cases de Cas Binissalemer.

Tram 2:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,7 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des de les cases de Cas Binissalemer fins el puig.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa cova Llarga.
- Cas Binissalemer.
- Sa Farola.
- Puig de Son Seguí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada a l'inici del camí, amb un cartell de "Propiedad privada".
- Una barrera tancada al final del tram 1 i una altra després de les cases de Cas Binissalemer.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Molt bo al tram 1, i bo al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des comellar des Batzers.
- Camí des puig de Son Seguí o d'en Marron.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari anomenat "Ermita de Son Seguí-Ses Covetes" del llibre *50 excursiones a pie por la isla de Mallorca* (Font, 1964), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron".

- A l'itinerari nº 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron", pujant al puig de Son Seguí, diu: "En aquesta cruïlla, on observam que la camada del centre arriba a una casa moderna, partim pel camí de la dreta. Ben aviat, però, giram a l'esquerra, deixant de banda a la dreta el camí de la casa dita es Putxet o Cas Binissalemer".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Només apareix el tram 1.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. Només pareix el tram 1.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(41) CAMÍ DE SANT MARÇAL

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3
698-8-3

INICI: continuació del camí de Son Tano.

FINAL: partió del terme de Palma.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Plet sobre la recol·lecció de llenya de la garriga.

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Rota d'en Busquet.
- Son Tano.
- Comellar de Son Seguí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil fins el comellar de Son Seguí, i difícil la resta.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert, excepte un tros des de les cases de Son Tano fins a les proximitats del comellar de Son Seguí, amb paret a un costat.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera oberta prop del comellar de Son Seguí.

CONSTRUCCIONS PROPERS D'INTERÈS:

- Cases de Son Tano.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular fins el comellar de Son Seguí i dolent la resta, envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges i paretons, en el tram prop del comellar de Son Seguí

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Son Tano.
- Camí a Can Pujades.

OBSERVACIONS:

D'acord amb els informadors locals, es tracta d'un camí que antigament era molt utilitzat pels portalans i portalanes per arribar fins a Santa Eugènia i pel que traginaven i recollien llenya i altres recursos. D'acord amb els propietaris de Son Tano, el portell a la partió de Son Tano i Puntiró es tancava alguns dies a l'any per així mantenir la propietat del camí. Actualment aquest portell està tapat on arriba el camí a la partió del terme de Palma. Actualment, un tros del camí prop de les cases de Son Tano ha estat substituït per una pista amb un traçat diferent.

El traçat del camí apareix perfectament grafiat al plànol del Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955). Al plànol del Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) el final del camí no comunica amb el terme de Palma per Puntiró, sinó que ho fa en el terme de Santa Maria, per Son Borràs.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins un expedient de judicis verbals de l'any 1790, trobam un plet entre dos veïnats de Santa Eugènia, Miquel Crespi de Son Tano i Barthomeu Bibiloni Bosso, sobre la venda de "lleña de la garriga del Camí avall qui va a St. Marsal (A.M.S.M. Sig. 687).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Només apareix el camí fins a les cases de Son Tano, des del camí de ses Olleries.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV i 698-I. El final del camí no comunica amb el terme de Palma per Puntiró, sinó que ho fa en el terme de Santa Maria, per Son Borràs.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. Apareix completament excepte un tros des de les cases de Son Tano al comellar de Son Seguí

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix completament excepte un tros des de les cases de Son Tano al comellar de Son Seguí.

(42) CAMÍ DE SON FERRANDO

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: ctra. de Santa Maria a Sencelles PM-302.

FINAL: ctra. PM-304 Accés PM-302 a Santa Eugènia, km 4,4.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Camí rural.
- Obres per part de l'administració.
- Camí públic.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,9 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Son Ferrando.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -**OBSERVACIONS:**

- El camí creua l'antiga via fèrria Santa Maria-Felanitx.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El consistori taujà, en sessió del 14 de febrer de 1980, acordà demanar a l'I.R.Y.D.A. (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) la inclusió en el pla d'obres i millores territorials "correspondientes al acondicionamiento y asfalto de los caminos rurales Son Ferrando, Se Punta, Sancellas o Son Arrosa, Ses Planes, Sa Torta y electrificación del paraje Can Pares" (A.M.S.E. Sig. 51).

El 28 de febrer del mateix any "se acordó por unanimidad solicitar del Consell General Interinsular de Baleares, la pertinente confección de los Proyectos Técnicos que a continuación se detallan en régimen de Cooperación Técnica total por falta de personal adecuado de este Ayuntamiento, de los caminos siguientes: Camino de Alquerias al Cementerio, llamado así mismo des Pou de Alquerias; Camino de Ses Planes que une el Cementerio con la carretera de Algaida y Sineu; Camino de Sancellas o Son Arrosa que une la Carretera de Algaida hasta el Término de Sancellas; Camino de Son Farrando y de Sa Siniota que ambos enlazan la carretera de Santa Maria con la carretera de Sancellas; camino Son Escaliva hacia Ca'n Fava y Sa Punta; Camino de Son Negro desde su iniciación en el Camino de Ollerías hasta su final (A.M.S.E. Sig. 51).

El mateix consistori, com reflecteix l'acta del 14 de juliol de 1981, acordà sol·licitar "del Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario subvención del 100 por 100 para las obras de pavimentación asfáltica de los caminos de Son Ferrando y Son Negro" (A.M.S.E. Sig. 52).

És un dels camins, a més del de Son Sanxo, Son Mascaró i de Son Maig, que va ésser inclòs dins el projecte de la pavimentació asfáltica duta a terme per l'Ajuntament de Santa Eugènia l'any 1985 (A.M.S.E. Sig. 231).

Dins una sessió plenària del mateix consistori es llegí una instància de D. José Ramón Suñer "en la que solicita autorización para poder pasar cables eléctricos por el camino de San Ferrando. El Pleno acuerda por unanimidad denegarle tal solicitud puesto que se trata de un camino público (A.M.S.E. Sig. 55).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), diu: " El camí des Pinaret apareix asfaltat i tancat de paret baixa". A una nota del autor, diu: "Hi ha gent que el camí des Pinaret li diu de Son Ferrando; sembla més correcte denominar camí de Son Ferrando al camí que va en paral·lel i més a ponent que el des Pinaret. Encara hi ha un altre camí més a ponent, vora la carretera de Sencelles, que és el de sa Siniota".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

Plànol de Santa Eugenia. Plano de carreteras y caminos existentes (sense data), escala aproximada 1/25.000 (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia.

(43) CAMÍ DES POU DE SES ALQUERIES

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: camí de Muntanya.

FINAL: pou de ses Alqueries.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Reparació per part del Consell de Mallorca (Fodesma).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,9 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Paret a un costat i marge a l'altre.

LIMITACIONS DE PAS:

- Dos escupidors a l'inici del camí impedeixen el pas de vehicles.

CONSTRUCCIONS PROPERS D'INTERÈS:

- Pou de ses Alqueries.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Paret i marge.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Muntanya.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

- A la *Memòria del treball de restauració del Patrimoni Públic de Mallorca* (Fodesma, 1996) hi figura la restauració duta a terme per Fodesma entre el setembre de 1996 i el gener de 1997 en el pou de ses Alqueries de Santa Eugènia, en col·laboració amb l'Ajuntament i l'INEM. Aquesta restauració, a més del pou, va incloure la pavimentació del camí.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 2 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del llogaret de ses Alqueries, diu: "Pel camí de Muntanya, arribam aviat al final del nucli de ses Alqueries, i continuam entre camps de conreu. Dos minuts mes endavant arribam al camí del pou de ses Alqueries, que parteix per la nostra esquerra."

"El pou de ses Alqueries es troba a una quarentena de metres del camí de Muntanya, per una camada emmarcada per un marge a l'esquerra i una paret seca a la dreta. Aquest camí s'eixampla lleugerament a mida que s'acosta al pou; fins fa poc temps apareixia brut de vegetació, basicament fonolleres i abatzeres; actualment, gràcies a una reforma, s'ha netejat i restaurat tot el conjunt".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Plànol del *Proyecto de pavimentación asfáltica de varios caminos de Santa Eugenia* (1981). A.M.S.E. Sig. 231.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

(44) CAMÍ DE LA CAMADA DE SES CLAVEGUERES A LA CAMADA DEL TERME

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2

INICI: camada de ses Clavegueres.

FINAL: camada del Terme.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,6 - 2,9 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ses Comunes.

- Can Sales.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camada de ses Clavegueres.
- Camada de Can Pastor.
- Camada del Terme.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Forma part de l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per Son Mascaró i ses Coves". On quan discorre per la zona de ses Comunes, diu: "... el camí volta a l'esquerra, dissenyant un angle de 90 graus. A la vora del camí se situen dues cases més a l'esquerra i una altra a la dreta (Ca Nostra); un poc després, vora la finca dita de ses Clavegueres, el camí torna a voltar novament a l'esquerra, amb una caseta antiga que es veu a la dreta,... A una vintena de metres, el camí torna a voltar...; després d'una casa a l'esquerra i d'una altra, de pedra, els xiprers que emmarquen el camí ens condueixen a la camada del Terme".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. Només parcialment.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(45) CAMÍ DE SON TANO

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí de ses Olleries.

FINAL: finca de Son Tano.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Inventari de Béns Municipals (1991).*

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 (4,5) m.

Tipus de ferm: asfalt als primers 250 m i terra a la resta.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Sementer.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: Fàcil.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets, reixetes i obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- A 400 m de l'inici del camí hi ha un cartell de "Camino particular. Prohibido el paso", amb una barrera oberta.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo el tros asfaltat i regular la resta.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de ses Olleries.
- Camí de ses Olleries al Puig de Son Seguí.
- Continuació del camí fins a Son Tano, camí de Sant Marçal.

OBSERVACIONS:

- El camí continua fins a les cases de Son Tano, encara que solament apareix documentat el tram de 725 m que aquí hem considerat, d'acord amb l'inventari de béns. Aquesta continuació del camí apareix al catàleg amb el nº 41 com a camí de Sant Marçal.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Apareix, amb el nom de camí de Son Negre a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí rural de domini públic, afecte a ús públic destinat a via rural, amb inici al "nucli urbà de Ses Olleries", final a la "finca de Son Tana", una llargària de 725 m, una amplada mitjana de 4,5 m i asfaltat.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 3 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí de ses Olleries, diu: " Al costat de Can Pelús hi ha el començament del camí de Son Tano i, a la vora, el portell de s'Arrecés".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Apareix amb el nom de "Camino de Son Tano", des del camí de ses Olleries fins a les cases de Son Tano.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. El camí arriba fins a les cases de Son Tano.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. El camí continua fins a les cases de Son Tano.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000. Solament apareixen els primers 250 m coincidint amb el tros asfaltat del camí.

(46) CAMÍ DE SA VIA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2
699-1-3

INICI: camí de ses Alqueries (proximitats de s'Estació).

FINAL: camí des Cementeri.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme de Santa Eugènia (1989).
- Obres per part de l'ajuntament.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:**Tram 1:**

Tipologia: carro.
Amplada: 3 m.
Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert a un costat i reixeta a l'altra vora.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de ses Alqueries.
- Camí des Putxet al Cementeri.
- Camí des Cementeri.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

Dins el capítol V de les *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme municipal de Santa Eugènia (1989), titulat "Previsión de la proyección, dimensiones y características del desarrollo", trobam que, a l'apartat del nucli de Santa Eugènia, "se amplia la franja a la derecha del Camí de Ses Alqueries (C/ Calvo Sotelo) bajando desde el actual límite de Suelo Urbano hasta el Camí de Sa Vía que se abre en este planeamiento". Més endavant, a l'apartat de vies existents en el nucli de Santa Eugènia, podem llegir: "Camí de sa Vía: que de forma periférica y siguiendo el trazado de la antigua vía del ferrocarril comunica el Camí de Ses Alqueries desde la altura del Polideportivo hasta el Cementerio Municipal. Se proyecta con una anchura de 7'00 m. en todo su recorrido. Este camino es para tráfico rodado y peatonal".

En el capítol X del mateix document, titulat "Red viaria", llegim: "Se proyecta el trazado del camí de sa Vía, cuyos tramos son de propiedad particular en la actualidad por lo que deberá procederse a una expropiación" (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

- Al plànol de *Zonas a proteger por su valor rústico, forestal y de paisaje* (1989) de les Normes Subsidiàries de Planejament de Santa Eugènia, forma part del sistema general de comunicacions, amb el nom de "Camino de sa Via en Proyecto" (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

A l'acta de la sessió extraordinària del 26 de setembre de 1994, l'Ajuntament de Santa Eugènia decidí: "1r.- Sol·licitar la inclusió del Pla d'Obres i Serveis per a 1.995 de les obres: Pavimentació del camí de Consell, camí de ses Planes, via del tren"; la voravia del cementiri" (A.M.S.E. Sig. 234).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Plànol de *Zonas a proteger por su valor rústico, forestal y de paisaje* (1989). A les Normes Subsidiàries de Planejament de Santa Eugènia, fase d'ordenació, escala 1/10.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(47) CAMÍ DE SON MATEU

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: ctra. PMV-3011, de Palma a Sineu.

FINAL: finca de Son Mateu.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'ajuntament.
- Camí públic.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camí de Son Mateu.
- Son Mateu.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets a ambdós costats.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera oberta a l'inici del camí.
- Un cartell de "Camino cortado, prohibido el paso", uns 50 m abans del final del camí.
- Una barrera tancada al final del camí.

CONSTRUCCIONS PROPERS D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo, asfaltat recentment.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets a ambdós costats.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -**OBSERVACIONS:**

- El camí continua fins a les cases de Son Mateu.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament de Santa Eugènia del 30 de maig de 1981, s'acordà per unanimitat, en referència a les obres de pavimentació de camins, "la inclusión en el mentado programa de asfalto de caminos de Son Sancho o Llegitimes y sus ramales; Camino de Son Mateu; Camino de Son Mascaró y de Son Maig o Can Cantó hacia Ses rotes" (A.M.S.E. Sig. 52).

A la sessió del mateix ajuntament del 24 de gener de 1989, on es tractava la demanda existent sobre el caminet de ses Coves i qüestió de la titularitat del camí, "se dan ejemplos de caminos públicos como el de Son Mateu o de Son Mascaró que en algún momento han querido ser cerrados, no siendo posible debido a su carácter" (A.M.S.E. Sig. 55).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- A l'itinerari nº 3 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí de Sencelles, diu: "Alguns metres més endavant a la dreta ens queda l'entrada principal de Can Puceta i un tram d'asfalt que comunica amb la carretera de Sineu i amb el camí de Son Mateu".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000. Apareix grafiat el tros de camí documentat.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. El camí continua fins el camí vell de sa Talaia.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. El camí continua fins a les cases de Son Mateu.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. El camí continua fins a les cases.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. EL camí continua fins a les cases de Son Mateu.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix amb el nom de camí de Son Mateu, i continua fins a les cases de Son Mateu.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000.

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1).

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia.

(48) CAMÍ DE CAN CLAPES (B)

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-4

INICI: camí de Can Clapes (A).

FINAL: Can Clapes, proximitat del terme d'Algaida.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí, al tram 2 i 3.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des de la continuació del camí de Can Clapes (A), prop de Can Cosme, fins a Can Burí.

Tram 2:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,4 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des de Can Burí, fins dalt des comellar on l'amplada del camí s'estreny fins aproximadament 1 m.

Tram 3:

Tipologia: ferradura.

Amplada: 2,2 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del comellar fins a Can Clapes, prop de la partió del terme d'Algaida.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Cosme.
- Sa Torta.
- Can Marro.
- Can Clapes.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil, excepte el final del tram 2.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Tram 1: parets, obert i reixetes.
- Tram 2: obert.
- Tram 3: parets a ambdós costats.

LIMITACIONS DE PAS:

- Tram 1: una barrera tancada amb pany al creuer amb el camí de Can Marro, i una barrera oberta a l'inici de la baixada al comellar.
- Tram 2: una reixeta interromp el pas a la pujada del comellar, i pocs metres després hi ha una barrera tancada amb pany.
- Tram 3: al final del camí el portell està tapat.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Alguns pous al llarg del camí.
- Cases de Son Burí.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al tram 1, dolent al tram 2 i molt dolent el tram 3, per la vegetació existent dins el camí.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marge i paret al tram 2.
- Parets a ambdós costats del tram 3 de fins a 1 m d'amplada.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Can Clapes (A).
- Camí de Can Marron.
- Variants del camí en el tram 2, per dins del comellar.

OBSERVACIONS:

- L'interès constructiu solament inclou els trams 2 i 3 del camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -****CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. El camí apareix com a caminó fins a Can Burí.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000. Solament apareix un petit tros al mig del tram 1.

Santa Eugènia Plano del término con las carreteras y camino existentes (sense data), sense escala (A.M.S.E. Sig. 227/1). Apareix grafiat tot el camí amb una variant que per dins el comellar comunica amb un camí que discorre per dins el comellar vora la partió del terme. L'inici d'aquesta branca actualment encara existeix però no s'ha pogut identificar la seva continuació. Des de l'inici del camí, en el camí de Can Clapes (A), apareix també grafiat un camí que des de l'anterior arriba tot dret fins al comellar i que actualment no s'ha pogut identificar.

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia. Apareix grafiat tot el camí amb una variant que per dins el comellar comunica amb un camí que discorre per dins el comellar vora la partió del terme. L'inici d'aquesta branca actualment encara existeix però no s'ha pogut identificar la seva continuació. Des de l'inici del camí, en el camí de Can Clapes (A), apareix també grafiat un camí que des de l'anterior arriba tot dret fins al comellar i que actualment no s'ha pogut identificar.

(49) CAMÍ DE S'HOSTALET

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-1
699-1-2

INICI: camí de Muntanya (nucli de ses Alqueries).

FINAL: Es Vinyet, al camí a ses garrigues d'Amunt.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Normes Subsidiàries de Planejament* del terme de Santa Eugènia (1989).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro i ferradura.

Amplada: 2,5 m el de carro, i variable fins a 1 m el de ferradura.

Tipus de ferm: terra.

Comprèn des del camí de Muntanya fins a la ctra. de Sencelles.

Tram 2:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,0 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Comprèn des de la ctra. de Sencelles fins el camí a ses garrigues d'Amunt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camí de s'Hostalet.
- Es Vinyet.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil al tram 1, i sense problemes al tram 2.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Tram 1: reixetes, obert i parets.
- Tram 2: obert, excepte els 100 primers metres amb parets a les dues vores.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:**

- Cases de s'Hostalet.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular els trams de carro i dolent el tros de ferradura del tram 1.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets a ambdós costats a l'inici del tram 2.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Muntanya.
- Nombroses camades a la zona des Vinyets.
- Camí a ses garrigues d'Amunt.

OBSERVACIONS:

- Al tram 1 hi ha un tros del camí d'amplada variable (menys d'1 metre) que constitueix un pas per a vianants, en mal estat i que en alguns punts a estat llaurat.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A les Normes Subsidiàries de Planejament del terme de Santa Eugènia (1989), a l'apartat de vies existents en el nucli de ses Alqueries hi diu: "...el antiguo camí de S'Hostalet que comunica el caserío de este nombre con el camí de Muntanya, dentro del núcleo urbano.

Se ha previsto con una anchura de 2,00 m. Este Camino se prevee que sea peatonal así como para bicicletas, ciclomotores, etc. Este Camino atraviesa la PM-3020 y se convierte en una camada que se adentra en "es vinyet" (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000. Només apareix l'inici del tram 2.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Solament apareix el tram 2 amb el nom de "Camino de las once".

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. Full 699-IV. Només apareix el tram 2.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Plànol de *Red Viaria y Alineaciones* (1989). A les Normes Subsidiàries de Planejament de Santa Eugènia, fase d'ordenació, escala 1/2.000. Apareix només el tram 1 amb el nom "paso peatonal de 2 m".

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Completament excepte el tros de camí de ferradura del tram 1. El tram 2 apareix amb el nom de camí de s'Hostalet.

Ajuntament de Santa Eugènia (sense data) *Plànol del Cadastre del terme municipal de Santa Eugènia*, escala aproximada 1/5.000. Apareix grafiat l'inici del tram 2 i un tros del mig.

(50) CAMÍ VELL DE S'ERMITA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des comellar des Rafal, al creuer amb el camí des puig de Son Seguí, per Can Sineu.

FINAL: proximitats del camí de ses Olleries al puig de Son Seguí.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,3 - 1,8 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Sineu.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: molt difícil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert i parets a ambdós costats molt esboldregades

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Cases de Can Sineu.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt dolent. Fins a Can Sineu, el camí ha estat interceptat per la construcció del nou camí de carro i està absolutament envaït per la vegetació el que fa impossible el pas en molts dels seus trams. Solament apareix grafiat el traçat del camí que s'ha pogut identificar.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets a ambdós costats del camí, en mal estat de conservació.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des comellar des Rafal.
- Camí des puig de Son Seguí o d'en Marron, per Can Sineu.

OBSERVACIONS:

- Es tracta de l'antic camí de ferradura que va ésser substituït per la construcció del nou camí de carro i del que només es troben alguns trams. El final del camí pràcticament ha desaparegut.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- A l'itinerari nº 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron. Quan inicien el camí, des del camí des Rafal, diu: "El camí del puig apareix asfaltat, amb una renglera de lladoners joves a l'esquerra; el camí actual, ample, respon a una reforma realitzada fa una vintena d'anys, que substituï un sender de ferradura".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*.

(51) CAMÍ A L'ERMITA DE SON SEGUÍ, PER SA COVA LLARGA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-2
699-1-3
698-8-3

INICI: camí des comellar des Batzers, prop de sa cova Llarga.

FINAL: proximitats de l'ermita de Son Seguí, a la partió del terme de Santa Maria.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,3 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Cas Binissalemer.
- Sa cova Llarga.
- Ermita de Son Seguí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular, amb el ferm arrabassat en alguns trams.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges.
- Paretons.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des comellar des Batzers.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -****DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -****CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Apareix grafiat fins a la partió del terme de Santa Maria. És l'únic camí que apareix grafiat per accedir a les proximitats del puig i l'ermita de Son Seguí.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Només l'inici del camí.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Apareix grafiat fins a les proximitats de Cas Binissalemer.

(52) CAMÍ DES PUIG DE SON SEGUÍ O D'EN MARRON (B)

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-3

INICI: camí des puig de Son Seguí o d'en Marron, per Can Sineu.

FINAL: puig de son Seguí.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: pista.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Farola.
- Puig de Son Seguí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: difícil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert, amb algunes trams amb paret.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des puig de Son Seguí o d'en Marron, per Can Sineu.
- Camí de Cas Binissalemer.

OBSERVACIONS:

- El traçat del camí coincideix amb el de l'itinerari que apareix al llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:**

- Al llibre *El Puig de Son Seguí, Ermita de Nostra Senyora de la Pau* (Molada, 1995), quan parla dels accessos a l'ermita, diu: "Actualment l'ermita de la pau és un dels punts d'encontre entre la gent de Santa Maria del Camí, de Santa Eugènia i de Pòrtol. Tots els anys, el diumenge de l'Àngel, celebren les tres poblacions el tradicional Pancaritat."

"Podem arribar a l'ermita de Son Seguí a través de diversos camins: des de Santa Eugènia a través del comellar "d'En Rafal" i deixant enrera l'aljub de Santa Eugènia i el bar de Ca'n Topa, s'arriba al nucli de Ses Coves i des d'allà al camí de l'ermita..."

- A l'itinerari nº 4 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí des comellar des Rafal, diu: "..., on es troben Can Llovetí, a l'esquerra i, més endavant, Cas Corb a la dreta, més amunt del camí. Un poc després, a la dreta surt el camí que puja al puig de Son Seguí per Can Sineu, ...".

- Forma part de l'itinerari nº 5 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), anomenat "Itinerari per al puig de Son Seguí o d'en Marron. Quan parla de l'ermita de Son Seguí, diu: "L'ermita de Son Seguí ha estat, i és encara, el centre de peregrinació dels aplecs o pancaritats del dia de l'Àngel (diumenge després de Pasqua) que celebren els habitants de Santa Maria, Portol i Santa Eugènia."

En aquest itinerari, quan inicien el camí, des del camí des Rafal, diu: "Es tracta del camí del puig de Son Seguí o d'en Marron, amb portell amb brancals de totxos i barrera de metall."

"El camí del puig apareix asfaltat, amb una renglera de lladoners joves a l'esquerra; el camí actual, ample, respon a una reforma realitzada fa una vintena d'anys, que substituï un sender de ferradura".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. El camí que apareix grafiat per arribar al puig de Son Seguí correspon a un altre traçat.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(53) CAMÍ A CAN MARRO

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-4

INICI: camí de Can Clapes (B).

FINAL: comellar de Sa Talaia.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: no.

TIPUS: -

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Marro.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareto.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges.
- Paretons.
- Escopidors.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Can Clapes (B).
- Continuació del camí per dins el comellar, fins a Can Burí.
- Pista fins el camí de Can Clapes (B).

OBSERVACIONS: -

- Camí d'accés al comellar de sa Talaia, per les cases de Can Marro amb un elevat interès constructiu.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -****CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

(54) CAMÍ DE SA PUNTA AL TERME D'ALGAIDA

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-4

INICI: camí de sa Torta.

FINAL: terme d'Algaida.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Inventari de Béns Municipals (1991).*

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 2,8 m.

Tipus de ferm: asfalt fins a les cases de sa Punta, i terra a la resta.

Comprèn des del final del camí de sa Torta fins el jaç del comellar.

Tram 2:

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm:

Comprèn des del jaç del comellar fins a la partió amb del terme d'Algaida

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Punta.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: molt difícil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.
- Un portell tapat al final del camí a la paret de la partió amb el terme d'Algaida.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Molt dolent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges, paretons i escopidors al tram 1.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de sa Torta.

OBSERVACIONS:

El traçat del tram 2 actualment es troba pràcticament desaparegut. El traçat del camí que apareix grafiat coincideix amb el del plànol de l'Institut Geogràfic Nacional (1985). Tanmateix, al plànol del Servicio Geogràfic del Ejército (1959-1962) apareix un traçat diferent del final del tram 2, del que solament hem localitzat alguns indicis del seu recorregut. En ambdós casos el camí arriba fins a la partió del terme d'Algaida.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Forma part del camí anomenat "camí de Sa Torta" a *l'Inventari de Béns Municipals* (Ajuntament de Santa Eugènia, 1991), com a camí rural de domini públic, afecte a ús públic destinat a via rural, amb inici a la "carretera de Sineu a Palma", final al "límit terme d'Algaida", una llargària de 2.700 m i una amplada mitjana de 4,6 m, dels que hi ha asfaltats 10.000 metres quadrats que corresponen a una 2174 metres lineals. Aquest tram asfaltat, correspon al camí anomenat "camí de sa Torta", que apareix en aquest catàleg amb el nº 8. La resta del camí documentada a l'inventari, és la que s'inclou en aquest camí anomenat camí de Sa Punta al terme d'Algaida.

El traçat del camí que presentem en el catàleg coincideix amb el que apareix grafiat al plànol de l'Institut Geogràfic Nacional (1985). En aquest plànol ja no apareix el traçat del camí que apareix a plànol del Servicio Geogràfic del Ejército (1959-1962). Per altra banda ambdós traçats han estat identificats a la fotografia aèria de l'any 1956.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000. Solament apareix una continuació del camí de sa Torta fins a la partió del terme d'Algaida que actualment correspon a una paret, sense que es pugui reconèixer cap indicatiu del traçat de l'antic camí. Aquest camí continua en línia recta des del camí de sa Torta fins el terme d'Algaida.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Solament apareix l'inici del camí fins a les cases de Sa Punta, i que apareixen en el plànol amb el nom de Sa Torta.

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Solament apareix l'inici del camí fins a les cases de Sa Punta, i que apareixen en el plànol amb el nom de Cas General.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000. El seu traçat coincideix amb el que hem grafiat.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000. El seu traçat no coincideix amb el que hem grafiat.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000. Solament apareix l'inici del camí, fins a les cases de sa Punta.

Plano del Termino municipal de Santa Eugènia. Plànol del cadastre de Santa Eugènia (sense data). Ajuntament de Santa Eugènia. Solament apareix una continuació del camí de sa Torta fins a la partió del terme d'Algaida que actualment correspon a una paret, sense que es pugui reconèixer cap indici del traçat de l'antic camí. Aquest camí continua en línia recta des del camí de sa Torta fins el terme d'Algaida.

(55) CAMÍ A SES GARRIGUES D'AMUNT

FULLS MAPA 1/5000:

699-1-1
699-1-2

INICI: camí de Muntanya.

FINAL: centre de ses garrigues d'Amunt, terme municipal de Sencelles.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de la Conselleria d'Agricultura.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

Tram 1:

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camí de Muntanya.
- Ca na Rossellona.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.
b) Fites: no.
c) Pintades: no.
d) Cartells indicadors: sí, un cartell a l'inici del camí: "ses Garrigues d'Amunt".

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Muntanya.
- Camí de s'Hostalet.
- Continuació del camí a la vora del terme de Sencelles.

OBSERVACIONS:

- És l'actual camí d'accés al centre d'assistència a minusvàlids de ses garrigues d'Amunt (Sencelles).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

- A conseqüència de la construcció del centre d'assistència a minusvàlids de ses garrigues d'Amunt, en el terme municipal de Sencelles, en el desembre de 1995 s'iniciaren les obres d'adequació del camí d'accés a dit centre. Aquestes obres s'inclogueren en el Programa Operatiu FONER II del "Plan de Desarrollo de las Zonas Rurales del Objetivo 5b) de las Islas Baleares" del que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, n'era l'entitat responsable. Aquesta actuació s'emmarcà dins el punt 2.6 de "Infraestructuras para la potenciación del desarrollo local" de l'eix prioritari IV "Mejora del hábitat rural", a càrrec del subprograma II-FEDER, amb l'objectiu de millorar el nivell dels equipaments en els serveis municipals.

A petició de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social, la Direcció General d'Estructures Agràries i Medi Natural, de la Conselleria d'Estructures Agràries i Medi Natural, redactà i engegà el projecte del camí d'accés.

Pel que fa a la justificació de les obres, diu: "Actualmente el camino se encuentra con el firme muy deteriorado, constituido por una base de zahorra natural sin revestimiento asfáltico, con zonas que se encuentran muy bacheadas y la mayor parte de su recorrido es de una anchura insuficiente para permitir el cruce de vehículos".

"Se justifica la necesidad del acondicionamiento de este camino, para mejorar el acceso al Centro de Asistencia a Minusvalidos y para dar servicio a las explotaciones agrarias colindantes".

Pel que fa a l'apartat de disponibilitat dels terrenys, diu: "Se hace constar que el camino objeto de este proyecto no es de titularidad pública, por lo que será necesario disponer de los permisos de los propietarios colindantes para ejecutar las obras. Asimismo, la mayor parte del camino deberá ser ensanchada, ya que actualmente solo cuenta con una anchura de 2,50m., lo cual resulta insuficiente para permitir el tráfico en las dos direcciones. Por tanto es imprescindible disponer de todos los permisos de los propietarios colindantes para realizar la ocupación".

"También será necesaria la licencia de obras de los Ayuntamientos de Santa Eugenia y Sencelles".

"En el anejo nº 1, figura la relación de propietarios de las fincas colindantes, con expresión de la superficie de la zona de afección" (A.C.O.P.O.T., sense signatura)

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

Moreno Ramirez, Pedro (1858) *Plano Geométrico del término jurisdiccional de Santa Eugenia*, escala 1/10.000. Solament el tros del camí que discorre a la vora del terme de Sencelles.

Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral (1955) *Término Municipal de Santa Eugenia. Bosquejo Planimétrico*, escala 1/25.000. Solament el tros del camí que discorre a la vora del terme de Sencelles i que forma part del camí anomenat "Camino del Término".

Mascaró Pasarius, J. (1958) *Mapa General de Mallorca*. Solament el tram inicial fins al creuer amb el camí de s'Hostalet, i el tram final que discorre a la vora del terme de Sencelles.

Servicio Geográfico del Ejército (1959-1962) *Cartografía Militar de España*, escala 1/25.000.

Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional*, escala 1/25.000.

Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

5. CONCLUSIONS

1- La importància i extensió de la xarxa viària del terme de Binissalem fa aconsellable la inclusió de la totalitat dels camins inventariats a les normes subsidiàries del municipi, per tal de preservar els usos viaris, sense perjudici de la seva titularitat.

2- La riquesa patrimonial que suposen els diferents elements que es troben a la xarxa viària del terme municipal de Binissalem, fa aconsellable que es preservin les característiques més significatives dels camins, empedrats, parets de tancament, amplària, etc. En aquest aspecte, és especialment recomanable la protecció dels "camins amb interès constructiu" (apartat 4.3) que es relacionen a continuació:

- 18. CAMÍ DES PORTELL ESTRET.
- 21. CAMÍ DE CAN VIC.
- 33. CAMÍ DE LA COVA DE LOURDES.
- 36. CAMÍ DEL COMELLAR DES RAFAL AL PUIG DE SANTA EUGÈNIA.
- 41. CAMÍ DE SANT MARÇAL.
- 48. CAMÍ DE CAN CLAPES (B).
- 50. CAMÍ VELL DE S'ERMITA.
- 51. CAMÍ A S'ERMITA DE SON SEGUÍ, PER SA COVA LLARGA.
- 53. CAMÍ DE CAN MARRO.
- 54. CAMÍ DE SA PUNTA AL TERME D'ALGAIDA.

3.- Atesa la documentació que s'ha trobat, es pot fer una relació dels camins que apareixen explícitament com a públics o en els que l'administració ha intervingut al llarg del temps. Segons aquesta documentació i sense perjudici que l'Ajuntament consideri la necessitat de l'obertura d'un expedient d'investigació, d'acord amb l'apartat 2.1.5 d'aquest catàleg, reuneixen els requisits mínims per a ser inclosos a l'inventari de Béns Municipals de Santa Eugènia (apartat 2.1.4), els següents camins:

- 1. CAMÍ DE MUNTANYA/CAMÍ D'ALARÓ/CAMÍ DE SES PLANES/CAMÍ DES CEMENTERI/CAMÍ DES POU DE SES ALQUERIES.
- 2. CAMÍ DE SES ALQUERIES/CAMÍ DE SANT JORDI.
- 3. CAMÍ DE SA TORRE/CAMÍ DE SES ALQUERIES.
- 4. CAMÍ DE CA SES MONGES/CAMÍ DES POU NOU/CAMÍ DE SON ESCALIVA/CAMÍ DE SA BASSA DES POU NOU/CAMÍ DES CAMP GRAN.
- 5. CAMÍ DE SES OLLERIES/CAMÍ DE SANT JORDI.
- 6. CAMÍ DE SENCELLES/CAMÍ DE SON ARROSSA/CAMÍ DE CAN PUCETA/CAMÍ DE CAN PALLES/CAMÍ DES POU NOU.
- 7. CAMÍ DE CAN CLAPES (A).
- 8. CAMÍ DE SA TORTA/CAMÍ A SON ESCALIVA/CAMÍ DE SA PUNTA.
- 9. CAMÍ VELL DE SA TALAIA/CARRERÓ DE SON SANXO.
- 10. CAMÍ DE SES COVES.
- 11. CAMÍ DES POU DE SES COVES.
- 12. CAMÍ DES COMELLAR DES RAFAL/CAMÍ DES RAFAL.
- 13. CAMÍ DES COMELLAR DES BATZERS/CAMÍ DE SON MAIG.
- 14. CAMÍ DE SON NEGRE/CAMÍ DE CAN PUJADES.
- 15. CAMÍ DE CAN QUELEU.
- 16. CAMÍ DE CAN REÜLL.
- 17. CAMÍ DES CORRAL DE S'ERA.
- 18. CAMÍ DES PORTELL ESTRET.
- 19. ES TORRENTOT/SA COSTA/CAMÍ DE SES VOLTES/ CAMÍ DES PUIG.

20. CAMÍ DE CAN CANTÓ.
21. CAMÍ DE CAN VIC.
22. CAMINET DE SES COVES.
23. CAMÍ DE SES ROTES.
24. CAMÍ DE SON MASCARÓ.
25. CAMÍ DES PINARET.
26. CAMÍ DE SA SINIOTA.
27. CAMINET DE SES ALQUERIES.
28. CAMÍ DE S'OLIVAR DE JORNETS/CAMÍ DE SES ROTES/ CAMÍ DE SON MAIG.
29. CAMÍ DE SON BOSSON.
30. CAMÍ DE SON SANXO.
31. CAMÍ DES CEMENTERI.
32. CAMÍ DES PUTXET AL CEMENTERI.
42. CAMÍ DE SON FERRANDO.
43. CAMÍ DES POU DE SES ALQUERIES.
45. CAMÍ DE SON TANO.
47. CAMÍ DE SON MATEU.

4- En alguns casos, existeixen indicis d'una possible titularitat pública, però la documentació trobada no permet aclarir suficientment aquesta. Per aquests camins, es recomana l'obertura d'un expedient d'investigació, segons l'apartat 2.1.5 d'aquest catàleg. Aquests camins són:

38. CAMÍ DES PUIG DE SON SEGUÍ O D'EN MARRON, PER CAN SINEU.
46. CAMÍ DE SA VIA.
55. CAMÍ DE SA PUNTA AL TERME D'ALGAIDA.

DOCUMENTACIÓ A AFEGIR

CARRERÓ DES MOLÍ.

A l'itinerari nº 2 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del llogaret de ses Alqueries, diu: "A l'altra banda (del camí de sa Torre), tenim es Molí, amb un passatge on, cap a l'esquerra, per on passava l'antic caminet de tres peus, s'arreglaren les cases dites Can Quistora, Can Coret, Ca na Manegaixa i Can Coll". "Des de les cases de sa Torre tornam per la mateixa ruta al camí de Muntanya. Abans d'arribar-hi, a la dreta tenim Can Verdera i a l'esquerra el carreró es Molí".

CAMÍ DE SA DEPURADORA.

A l'itinerari nº 2 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla del camí de Muntanya, diu: "Del pou de ses Alqueriesntornam al camí de Muntanya, i dos minuts més endavant passam sa Síquia, que continua, per la nostra esquerra, cap a Biniali, ja dins el terme de Sencelles. Just a la vora, a l'esquerra parteix el camí de la nova depuradora, en terrenys de Son Gelat; rere la depuradora s'estén davant la nostra vista la contrada de sa Cova Monja".

CAMÍ DE SA COVA DE SA FIGUERA (pp. 106)

A l'itinerari nº 3 del llibre *Conèixer Santa Eugènia* (Valero, 1996), quan parla de les cases de sa Cova, diu: "La cavitat que dóna el nom a la finca, la cova de sa Figuera, es troba a sis o set minuts a xaloc de les cases de sa possessió, aprop de les cases de Son Mateu".

???????

A l'Arxiu General del Consell Insular de Mallorca, a la secció de Junta de Camins, en data de 25 de febrer de 1888, trobam un document que diu: "Habiendo acordado el Ayuntamiento de la villa de Santa Eugènia abrir una vía de comunicación desde la plazoleta de la Iglesia hasta la barriada denominada el Pujolet, solicito de la Exma. Diputación provincial el concurso del Arquitecto para estudiar el adjunto proyecto que además se extiende al camino que conduce al Pujolet..." (A.G.C.M. Secció Junta de Camins. Sig. VI-135/3).